Meester Johannes Scheffer
en Jan Hazenberg, soan fan Hindrik H.
en Gep Kaastra

Soe't it Bûterfabryk 40 jier
bestie (1936) wiene dizze
manlju mear dan 25 jier yn
tsjenst fan. neiry.
Boppe Jan Kylstra, Arend Bergstra
Jan Postma
Sittend: Gerben Postma, Hette
Roodbergen, Hinne de Jong

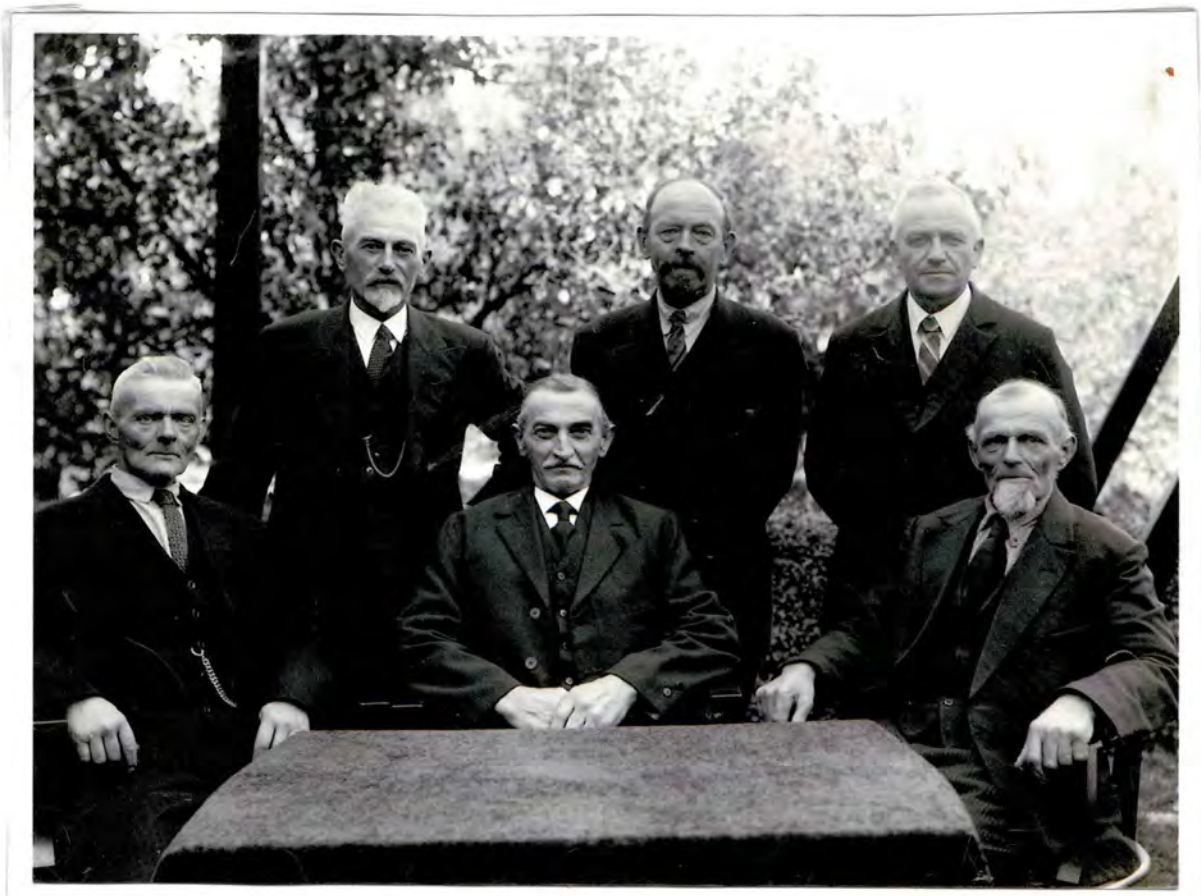

Widow
Afke Beeksma de Boer
Pyt Buwalda
Ybeltje Wybenga
letter brand mei Wibren
van Staalen

Akke Buwalda
(headsuster fan Pyt)

Tryn Beeksma (Jamke)

Reinder
Beeksma
en Afke de Boer
bwerken op
Abeherne
dwe't R. wei-
rekke, nei
fuardat Tryn
berne wie.

Hedzer Cnossen
mei Gjalt syn
soan.
Leendert v.d. Stelt
mei dochter Rinske

± 1875

Yn 'e doar slachtes
Marten Koldijk

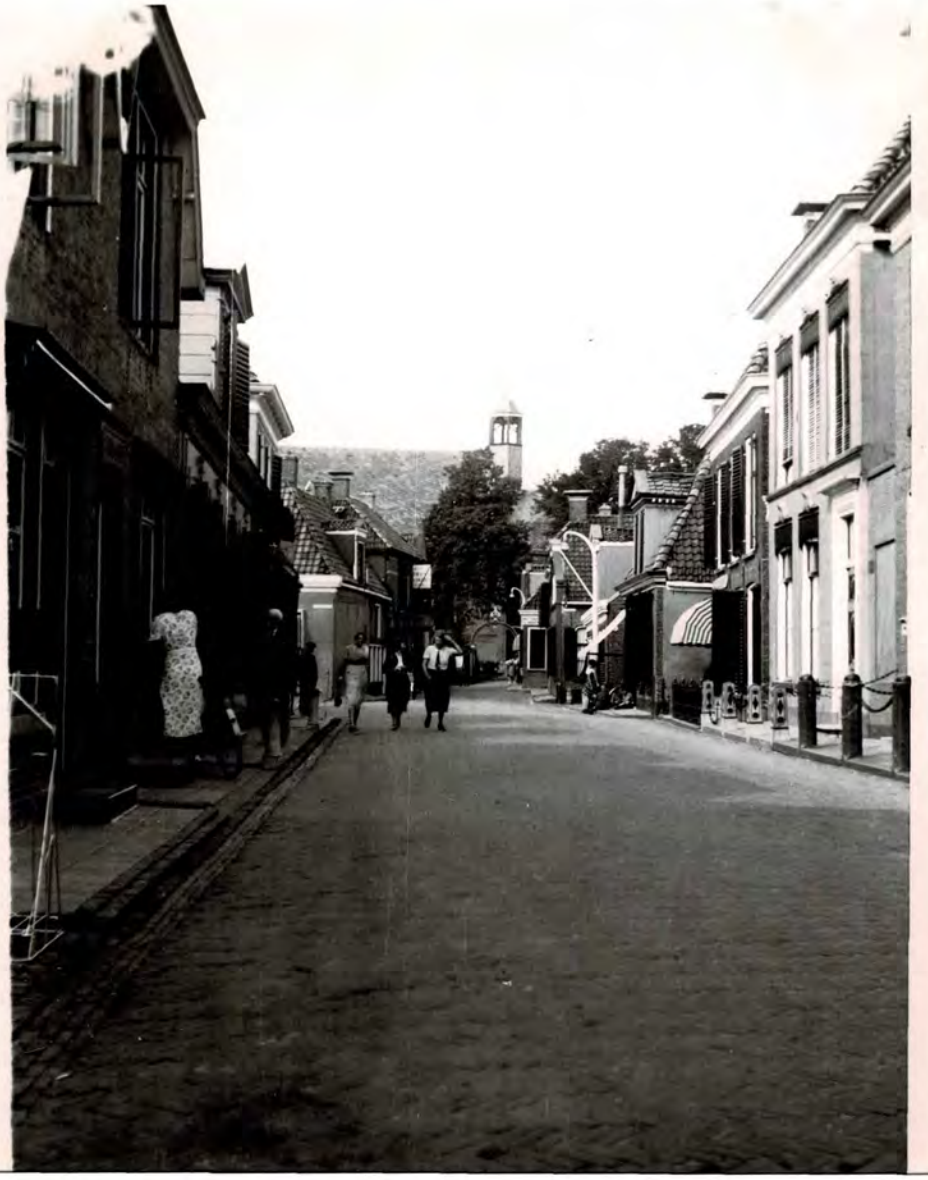

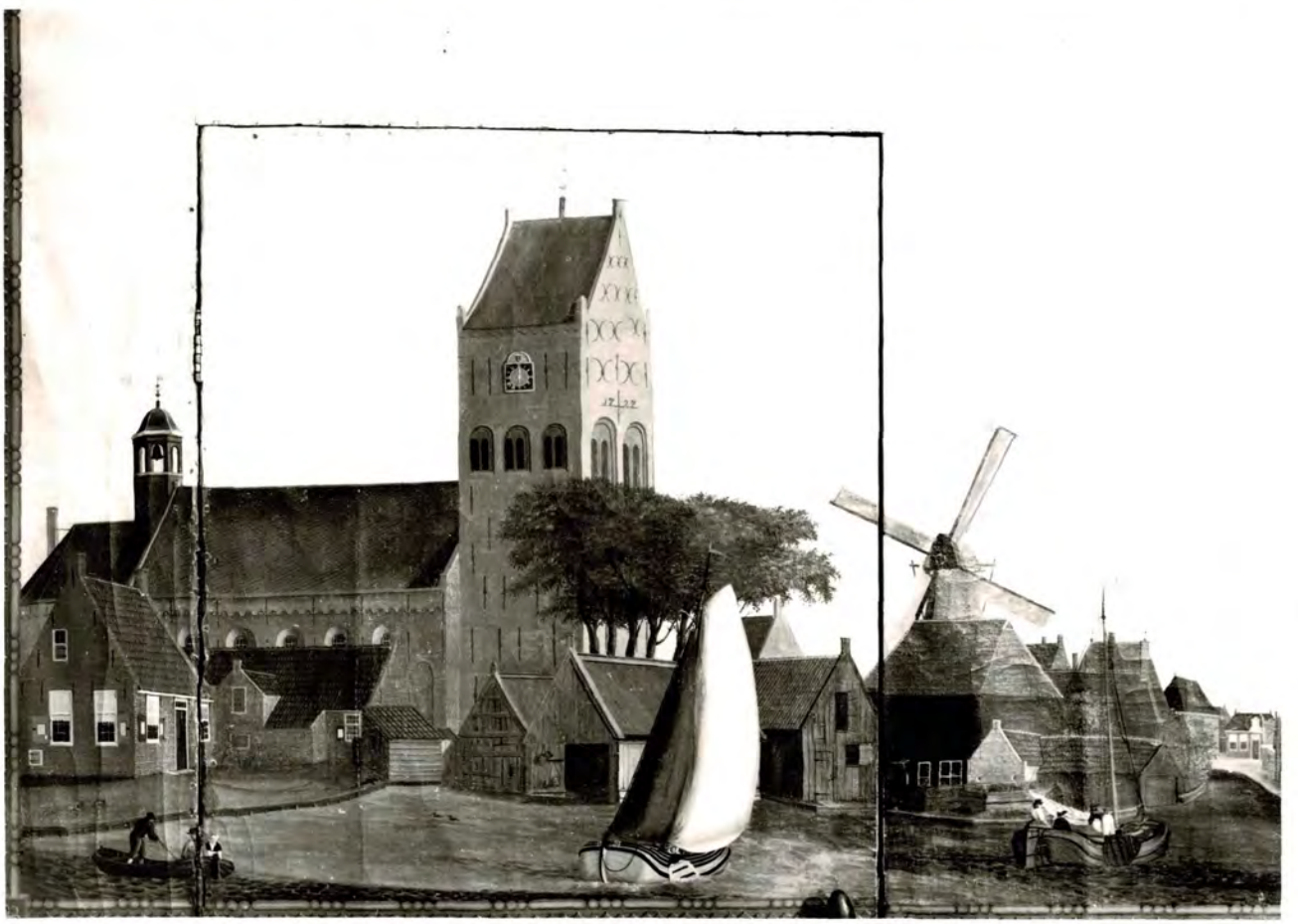

Boppe: Akke de Vries, Klaske v.d. Berg, Reimke v.d. Byl,
Lakke Postma, Tsjikke Alberda

Foar: Anne de Wal, Tryn Beeksma, Sieps ten Brink,
Bontsje v.d. Meer, Ake Stobbe.

De twaling
Jan en Neel Beeksma

Op dûnsles
yn 1942

Boppe: Pytsje Barsenwaalkes, Henk Broer, Sake Brouwer, Anne Falstra, Sipke Fylman, Hinke Smit, Albert R. Wester, Hanneke Adema, Douwe Leen, Janke Sjbinga, Sjauke Seelstra

3de rige Ultsje Reitsma, Akke Hasenberg, Gjalt Crossen, Rika v. Landbergen, Klaas Sykstra, Anneke de Wal, Merk Sjbinga, Feitje de Wreede, Soeke B. Roodbergen Hike Visser, Rudolf Schiere, Minke Visser, Epema (dûns master)

2de rige Tsjitske van Kampen, Hieke Bylsma, Bemmelt...., Joukje Kleinhuis, Jan ten Brink, Tryn Beeksma, Sibe van Sliet, Bontje v.d. Meer. Ate Keidel, Sybren Wester

Foaroan Tryn Sykstra, Fokke Sytema, Wikje Leen, Sjoukje van Syk, accordionist Jan Epema, Yeltsje Adema, Tom Bethlehem, Soeke R. Roodbergen, Minse Bruinsma.

10-12-53

De troustoet fan Harm Boersma en Hinke Faber.
Achterharren: âlden fan Hinke, Douwe v.d. Zwaag mei Antsje v.d. Zwaag-Boersma dan ??; Teake Boersma en dêr efter Gerrit Boersma.
Sunder hoed efterwan Kees v.d. Zwaag

Douwe en Tetsje v.d. Schaaf (l) en harren freonen Gerrit Boersma en Teatske de Jong

Froukje Boersma-Okkema (1874-1952)

Johannes Frouk, (by hûs hellen we jûpets) en har Grootfrau Sjoaits Boersma-v.d. Hel (rj)

Diel fan in famylje reüny
Boorsma's - de Jong's

Achteroan steande fan lofts nei rjochts:
Rees de Jong (1880-1954) Anna de Jong-Visser (1884-1964)
Clauke Deelstra, Jelle Mulder-Boorsma,
Harmen Boorsma, Katrine Deelstra-Visser,
Cornelis Boorsma (1902-1989) Taetske Boorsma-de Jong
(1903-1995) Siberen de Jong, Froukje Boorsma-Oldenburg
(1874-1952) Tacke Boorsma, Tryn de Jong-Bokma,
Sypke K. de Jong, Afke Breedveld-Teenstra,
Hub Breedveld, Ophuldeels (lofte) Antje
v/d Zwaag-Boorsma, yn'e midden
Taetske Visser-Wiersma (mem en beppe)

ZOK

De bern fooroan

Jehannes (Teakes) Boorsma, dêr efter Teatske Deelstra, dêr nêst
neiafter Riemkje de Jong, dêr fêst Jacoba Breedveld, Ymkje
Deelstra, Hendrik (Henk) de Jong, Teatske Helfrich

Tryntje Sykstra - v.d. Vlugt
2-6-1865 † 20-5-1952

Mei Tryntje en Klaas Sykstra

Mei Tryntje Sykstra

Trouwd mei Klaas W. Sykstra
† 31-12-1940 (85 jier âld)

Willem Adema en Aal Herder syn frou.

6 bern
Jannes
Rinke
Tsjet
Anske
Anke en Willem

1 Akke Palstra - de Haan, Kees Palstra, Hindrik Palstra, Jerben Palstra,
Ewert Palstra. Foarkim syn frou Elisabeth Palstra - v.d. Meer
2 Fokje Palstra - Bergsma, Ietsje Krist - B, Akke Postma - B,
Wikje Bylsma - B. (Yn Frau seinen se „De 4 sneetjes"
3 Freerk Postma, Sietse Krist, Auke Bylsma.
(Yn Amerika wenne noch Piter Palstra)

manlyu fan l. n. r.
1 Willem Spoelstra
2 Jerben Palstra
3 Reint Roodbergen
4
5
6
7

roulyu 1 Ytsje Spoelstra Sprekent
2 Atsje Roodbergen - Spoelstra
3 Janke Bouma
4

Midden 1 3

1 Kees de Jong en 2 Anne de Jong Visser
3 Pytsje (Cnassen) Dorhout (Hedkers Pyt)
4 Hinke Prins-Spoelstra 5 Sipke K de Jong
6 Jerrit Prins 7 Jerben Palstra
8 Teatske (Boersma) de Jong (Jerrit Teatske)

LRO ± 1931/32

1 Okje Visser
2 Ybeltje Bosma
3 Greet Stellingwerff
4 " Werkhoven
5 Haitske Pylman
6 Klaas Feenstra
7 Joh. van Straalen
8 Jerben R de Vries
9 Lykele Kerkhof

Yn 'e Halbertsma feanen by de Kruisdobbe in Groaster fiskploech.
Yn 'e skou Anne Bergsma (l) en Hindrik Palstra
Op 'e wal (f.l.n.r.) 1 ? 2 Andrys Hondema 3 meisnoek ?) 4
Kees Bloemsma (sittend) 5 Kees Eisinga 6 Ferrit Wester 7 sittend?
8 ? 9 ? 10 ? 11 Tjitte Bleeksma, 12 Pieter v.d. Bij 13 Yitse v.d. Meer

It arkje oan 'e Ie
fan Jurjen en Aagtje Bokma-Pietersma

Op è trep boppe oan: 1 Minse Brunsma 2
3 frau Durk Bouma, 4 Sjoukje Stelwagen-Bouma, 5 S.L. Bouma.
Dan 6 Pieter van Borsenwaalkes en 7 Ype de Jong

8 9 Jelle Jonker 10 Ytsje Jonker

11 Oebele Eizenga 12 Jantje Eizenga v.d. Pal 13 Klaas Helder
14 frau Martha Helder 15 Tjeerd Hellinga, 16
17 ~~Albert~~ Johannes Smit 18 Froukje Smit Kuiperveld 19 Afke Hellinga
20 Wytze v.d. Veen 21 22
23 Ljibbe Stelwagen 24 dochter Pieter v.d. Heide? 25 Pytje van Borsenwaalkes
26 Anna Palstra 27 28 Hetty Stelwagen

Trijntje Mulder Halbertsma

Tr. Mulder Halbertsma mei dochter Margaretha (Gretha) - Sir êfter Baarren faam Minke Palstra

Minke Palstra en wurkster Aukje de Jong v.d. Berg (Hette Auk)

Op motorboat „De Gretha" fan de famylje Mulder.

. Postma, Minke, Hindrik de Wreede en Ferrit Wester (aug. 1952)

De Palstra's: Jerben, Evert, Hendrik, Tiktes, Kees
Emigreerre

Kees Palstra (Kees fan Rasende Bertus)
mei syn frou Fokje Bergsma en
har soun Rintsje

Op fisite by Kees en Fokje
Homme de Boer (eardere Bakker
yn Grou) en syn frou Aaltsje
de Boer de Groot.
Homme en Aal mei soanne
Jan en Sytze emigrearren yn
1948 ~~1949~~

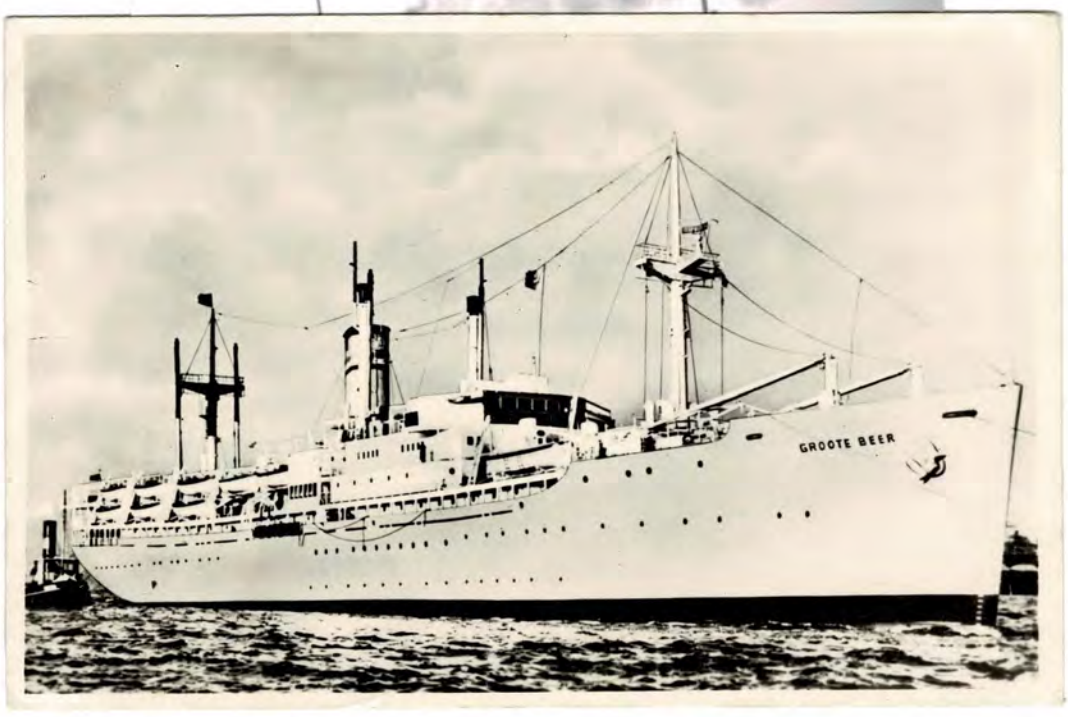

afz. K. Palstra
en familie
a.b. Groote Beer

Lolle Nauta en Douwe Tamminga yn aksje by Dûbel of Neat.

'In twaddekealsko is gjin twinterrier'

Douwe Tamminga as kwismaster

l. Herman Tichelaar, Jeart Vledder, Abe Mulder. Trije skoalmasters ût Jirn

r. Jentsje Schulp, Sipke Pylman, Jerrit van Stralen. Alle trije hiene harren wurk op it Jemeentehûs.

Dizze beat hat ek
wat mei de Pelstria's te doanje
mar ik wit net krekt wat.

Boarchmole

Heechhout yn è „Bird" 1948

Pleats oan 'e Reinerswei

Destijds bebuorke troch
Piter Seelstra

Koninklijke onderscheiding voor mevr. Martha Bruinsma

Op 14 maart was het 40 jaar geleden dat mevr. Bruinsma (afd. loodadministratie) bij ons bedrijf in dienst kwam. Ter gelegenheid van dat feit kreeg zij uit handen van Burgemeester Vrijling van Idaarderadeel de Orde van Oranje Nassau in zilver opgespeld.

Vanaf 's morgens was het een druk komen en gaan in haar gezellige woning aan De Aak in Grouw. Direktie, leidinggevenden en collega's maakten hun opwachting en kwamen gelukwensen, bloemen en cadeaus aanbieden. Ook vanaf deze plaats nog: Proficiat!

1979

De hoofdstraat van Grouw, als afgesloten door de zware kerk, zal de tijd van groote welvaart gekend hebben, die evenredig was aan de stand, door de hoofdplaats van een grietenij ingenomen. De omgeving in aanmerking nemende, zal het ons niet verwonderen, dat men in het midden der vorige eeuw hier menige scheepstimmerwerf en zeilenmakerij aantrof, en dat handel en scheepvaart hier moesten bloeien. Thans kent elke zeiler en wintersport-man Grouw!

foto hieronder:

In de waterrijke en in dat opzicht weelderige wereld van Friesland met zijn vogelrijkdom, geheimzinnige rietlanden, met de zeil-verlokkingen van het mooie Pik Meer, zijn opeenvolging van plassen en plasjes in 't veenland en weiden — daar ligt het bekende Grouw. Een deel van het waterland tusschen Grouw en Eernewoude blijft als natuurreservaat gespaard. Daarover waakt „It Fryske Gea", dat het aankocht. Laten we ons dat dankbaar herinneren, als onze wandeling ons thans langs de haven voert.

Een aardige dorpswandeling te Grouw leidt hier over het gezellige weggetje... natuurlijk langs het water! Het zig-zag der daken achter het rustieke bruggetje staat als een zaag-lijn in de grauwe winterlucht.

Nij Friesmahiem in Grouw kreeg vertrouwd klokje voor de deur

GROUW - De bewoners van het bejaardentehuis Nij Friesmahiem in Grouw kunnen sinds gistermiddag weer de tijd aflezen van een hun zeer vertrouwde klok. De woningbouwvereniging Midden-Friesland installeerde op het voorplein van het tehuis het klokketorentje, dat jarenlang op het dak van het oude Friesmahiem heeft gestaan. De heer Anne de Groot, voorzitter van de woningbouwvereniging, droeg de klokketoren over op de eerste verjaardag van Nij Friesmahiem: „It gie ús wat oan't hert, dat it tuorke sloopt wurde soe. No binne de minsken hjir wer by de tiid". De heer Klaas Schermer, voorzitter van Nij Friesmahiem, nam het geschenk in ontvangst. Zoals bekend verhuisden de bewoners van het bejaardentehuis een jaar geleden naar hun nieuwe huisvesting. De woningbouwvereniging nam het leeggekomen gebouw van de gemeente Idaardedeel over. Er worden woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens in gemaakt. Op de foto de ingebruikstelling van de klokketoren.

Durk by de eardere skyphuzen fan Tasma

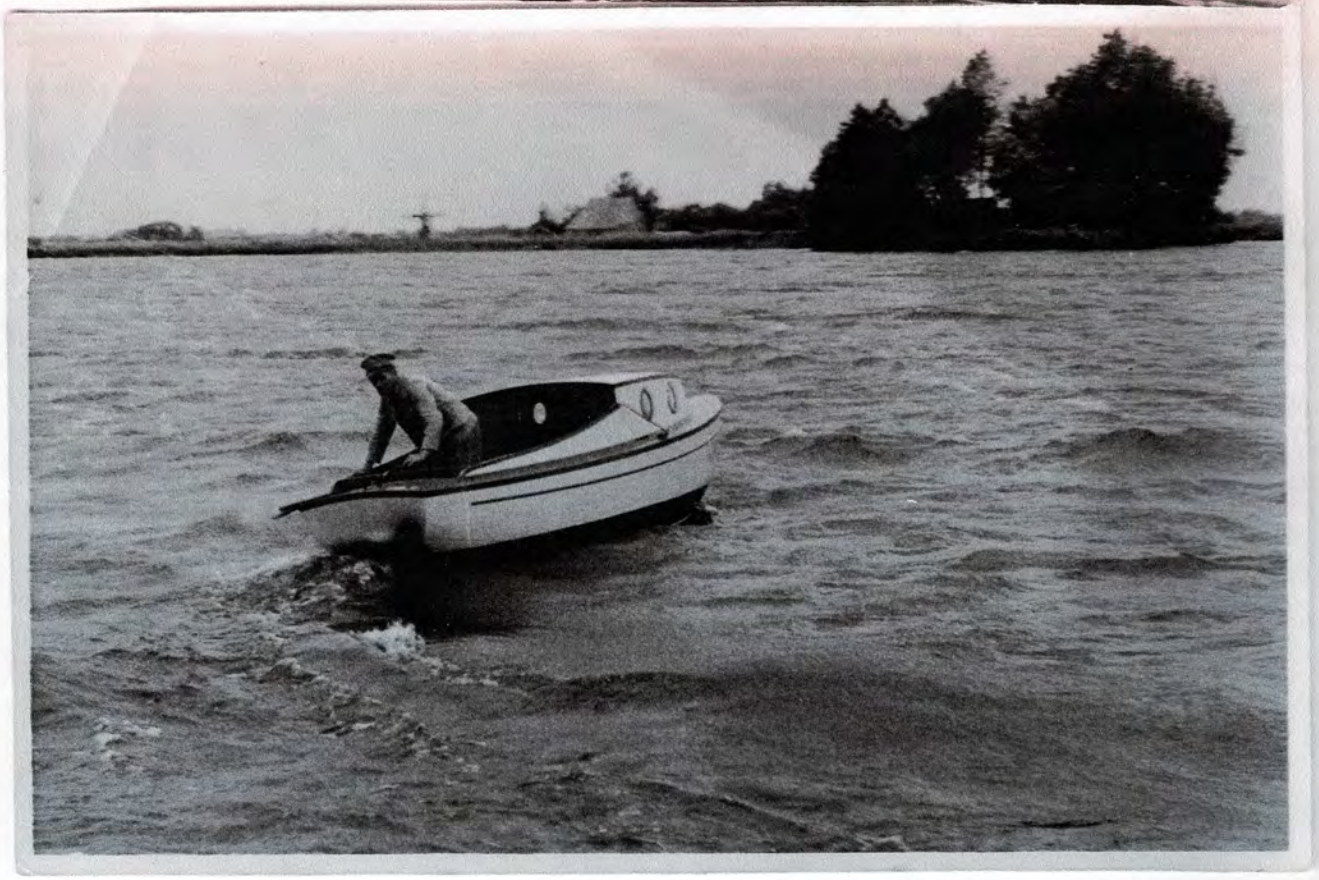

Durk v.d. Schaaf
„Durk Post"

Uit de oude doos

Dit artikel komt uit het archief van het museum "De Trije Gritenijen" en dateert van juli 1950

Boerewal

Brievenbesteller bij Grouw roeide vaak over de roerige wateren!

Daar moeten we meer van weten, dachten we, toen we op die donderdag, nu veertien dagen geleden de brievenbesteller van 't postkantoor van Grouw met zijn vlet-motorboot door het woelige water van het Pikmeer zagen ploegen. Het buiswater stoof royaal over de kajuit heen, maar de schipper zat met een vergenoegd gezicht door de patrijspoortjes uit te kijken.
Zelf hadden we de vorige avond een veilig heenkomen gezocht achter de bomen van de Wandelweg en we hadden onze grote B.M. met een zware sleeptros aan die bomen verankerd.
Desondanks sloeg ons hart zo nu en dan een-en –tachtig-twee-en-tachtig, want een uitloper van de wervelstorm, die zo raak te keer was gegaan in Brabant, zocht hier ook nog naar prooi.
Maar noch die storm, noch die nijdige witte kopjes op het water konden de Grouwster postbesteller tegenhouden. Hij deed wat hij zijn plicht achtte: de post op tijd bezorgen!
Het leek alsof het allemaal vanzelf ging, maar natuurlijk begrepen we wel, dat dit meer schijn dan werkelijkheid was, want dat is altijd het geval, wanneer men vakmensen in hun element bezig ziet. En dat hier en vakman bezig was, daaraan was geen twijfel mogelijk.

Toen we enkele dagen later op het Postkantoor in Grouw informeerden bij wie we moesten zijn om ook over dit beroep eens iets meer gewaar te worden, toen kwam meteen het antwoord: O, dan moet U bij Dirk van de Schaaf zijn, want dat is de man, die de buitenbestelling voor zijn rekening neemt, dat doet hij al zo'n twintig jaar.

We hebben hem toen maar thuis opgezocht, een huis je in de nabijheid van het Pikmeer en we zagen direct, dat dit de man moest zijn, die we wilden hebben.
Een man in de kracht van zijn leven, niet fors, maar levendig en bewegelijk, gebruind als iemand, die zo onder de tropenzon vandaan komt.
"Ja", zei hij, "Ik weet, waarvoor U komt en ik wil U er ook wel wat van vertellen, maar in 1946 heb ik een motorboot voor mijn werk gekregen en nu zit er niet zoveel avontuur meer in.

Dat was vroeger anders

Voor 1946 heb ik met mijn roeiboot heel wat beleefd. Elke dag maak ik mijn route van zo ongeveer 25 kilometer en toen ik de roeiboot nog had heb ik wel eens blaren in mijn handen gehad. Maar ik klaag er niet over, want ik houd van het leven op het water.

Ik heb heel wat geroeid meer dan een mens zich kan voorstellen

"En gaat U altijd 's morgens zo maar van huis en vaart U uw route?"
"O heden nee! Ik houd natuurlijk rekening met weer en wind. Ik ben altijd een vaste klant van het weerbericht voor de radio. Want wanneer daarin een krimpende of een ruimende wind wordt voorspeld dan maakt het voor mij een geweldig groot verschil hoe ik mijn tocht ga maken. Vooral , wanneer er storm of harde wind voorspeld werd. Ik heb het liefst de wind mee, dat is nogal glad. U moet niet vergeten, dat mijn tocht gaat over het Pikmeer, de Graft, de Bird, de Sytebuurster Ee en niet te vergeten de Wijde Ee. Vooral de Wijde Ee is voor mij het slechtste water. Als de wind daar goed overheen jaagt, dan kan het er aan lager wal raar spoken.
Ik herinner me nog dat er een stijve W-N-W-wind stond en ik veel moeite met 't water had, dat ik maar met geen mogelijkheid buiten de boot kon houden. Op een gegeven moment stond de boot zelfs half vol. Ik moest naar een boer, die mij reeds had zien aankomen en me stond op te wachten. Ik bracht hem de post en hoewel hij zelf ook veel op het water was, zei hij toch tegen me: "Ik zou nu toch maar ophouden, want het gaat zo niet meer. Je moet het zelf weten maar ik wil er niet meer naar zien"- en meteen draaide hij zich om en ging weg.
Het was die keer ook wel erg, maar wat moet je? Je bent onderweg, je moet verder en als je er eenmaal in zit, valt het gewoonlijk ook wel weer wat mee. Van de wal af lijkt het vaak veel erger dan het is. Weet U , in het begin heb ik ook wel een gedacht:"Dirk, jongejonge, komt het wel goed?" Maar het ging altijd goed en op den duur dan wen je er aan.

Ook heb ik eens een meneer op een verafgelegen punt de post bezorgd en die informeerde belangstellend, hoe vaak ik per dag de post bezorgde. "Vier maal per dag", antwoordde ik en later heb ik van een van mijn vaste klanten wel gehoord, dat hij het inderdaad heeft geloofd.
Hij had tenminste op de uitkijk gestaan. Moet U even nagaan, een route van 25 kilometer per dag met een roeibootje en dan vier maal.....!
Je begrijpt niet hoe mensen het in hun hoofd halen..
Soms, met snikheet weer heb ik ook wel eens gedacht, verdikke me, moet dat nu zo?Het leek dan wel eens alsof er geen einde aan kwam en dan zaten of lagen de vacantiegangers lui onder parasol bij een zomerhuisje met een sigaar van een halve voet tussen hun lippen te blazen. In zulke gevallen zet je de tanden weer op elkaar en tenslotte komt aan zo'n tocht dan wel weer een einde.

Maar het is niet altijd zomer, dat weet U ook wel. We hebben hier meer herfst en winter, dan zomer. En zo nu en dan had ik ook iemand meer voor controle. Zo herinner ik me nog een zaterdagmorgen, "t was in februari en het was zo koud als roet. Ik had het zo uitgekiend, dat we voor de wind wegliepen en de meneer, die ik mee had zat achterin. Op de Wijde Ee spookte het behoorlijk en hij sloeg zijn mantel over het achtereinde van de boot om de achterop lopende golven buiten te houden. Nu was dat natuurlijk helemaal niet nodig, want die blijven er wel buiten, maar hij keek er raar tegen aan en vroeg benauwd: "Komt dit wel goed?
Het kwam goed en toen we daar achteruit in nauwe water kwamen, wilde hij ook wel eens roeien, ik denk om wat warmer te worden. Na zo'n twintig slagen te hebben gedaan, hield hij er al weer mee op en zei: "Dat is geen werk wordt je daar nu nooit moe van ?"Ik lachte wat , en zei nee en dacht:"U weet het niet maar het zwaarste gedeelte komt nog".

Tenslotte kwamen we weer bij de Wijde Ee en nu moesten we die nog over met de kop in de wind. Maar toen hij het holle water zag, commandeerde hij: De boot aan wal, ik kom niet weer over de Ee. Ik weet nu wel hoe die eruit ziet. Voor geen geld van de wereld kom ik daar met zo"n wind weer over". Wat moest ik doen ik kon daar toch niet blijven? Van der Schaaf trok met zijn schouders bij de herinnering aan dit avontuur lachte hij eens fijntjes. En dit vertelde ik de man ook.
"t Was natuurlijk een reuze omweg ", legde hij ons uit, en we hadden beter kunnen doorroeien, maar ja hij durfde niet meer en vanwaar we waren, konden we ook keren, al was dat ook niet alles, tenminste voor hem niet, want hij had geen laarzen aan zoals ik. Er loopt daar wel een dijk, maar in de winter staat die meer onder dan boven water en het is helemaal geen zeldzaamheid, wanneer zelfs ik, die daar toch heel goed de weg weet, met een stok het pad moet aftasten om te weten, waar ik precies moet passeren. Op een gegeven moment heeft hij de schoenen en sokken moeten uitrekken om er door te komen.....

En aan dat avontuurlijke leven is nu in 1946 een einde gekomen, toen U die motorboot kreeg?
"Ja", zei Van der Schaaf, "dan kan je niet meer gebeuren wat mijn, die voor mij waarneemt, wanneer ik vakantie heb of een vrije dag en die toen in stormweer met een gebroken riem kwam te zitten, overkwam. Die kreeg de stukken ook toen weer veilig aan de wal en kreeg daarvoor een medaille. Ja, die motorboot is zo veilig als wat, want die is op mijn aanwijzingen zo gebouwd dat ik er overal mee kan komen waar dit nodig is
Op het water kom je nu eenmaal voor de gekste dingen te staan. Maar een motor is een motor en het avontuur is er af. Je komt nu niet meer voor het geval te staan, zoals indertijd, toen een meneer voor de wal lag en niet over het water durfde, omdat hij het niet vertrouwde.
Toen hij mij voorbij had zien gaan , toen zei hij tegen een boer in de nabijheid: Als de Post het kan, dan kan ik het ook". Die boer wist het echter beter en maakte hem duidelijk, dat ik elke schommeling hier van het water ken en precies uit de wind kan halen wat ik nodig heb.
En daarop is hij dan ook maar blijven liggen!"
Wij hebben Van der Schaaf in actie gezien en wij zijn het volkomen met de ons onbekende boer eens. Want een ervaring van twintig jaar op het water telt ook mee. Het lijkt vaak gemakkelijker dan het in werkelijkheid is!

Deze brievenbesteller was niet de enige met een beroep op het water

Ongeveer in 1898 kreeg Dr. Prins zijn eerste bootje "de Sterna. Evenals zijn voorgangers en ook na hem, Dr. Cuperus en ook Dr. Schouwstra maakten nog gebruik van een boot om de patiënten te bezoeken.
De heer Vaartjes voer met een schouw met groente, de boeren vervoerden hun koeien over het water en het melkvervoer ging ook per boot, evenals het meel.
Zo waren er tal van mensen die hun beroep op het water hadden.

CAFÉ-RESTAURANT
TRYE HÛS

Lekker genieten op Trye Hus

Bent u na een dagje varen toe aan een welverdiende maaltijd of gewoon een kopje koffie? Leg dan eens aan bij restaurant Trye Hus! De unieke ligging op het eiland, een stijlvol terras en een goedgevulde kaart zorgen voor het ultieme vakantiegevoel. Trye Hus ligt midden in het Friese waterland.

Geen eigen boot? Geen probleem!
Als u niet over één eigen boot beschikt, brengt de Trye Hus-sloep u veilig over. Voor meer informatie over de opstaptijden en de opstapplaats kunt u bellen met Trye Hus.

Trye Hus 1 9001 ZX Grou Tel. 0566-621443 E-mail info@trijehus.nl Internet www.trijehus.nl

De shop naast uw autodeur!

Esso Fennema

Grou - Akkrum
Grou - 0566-623495
Akkrum - 0566-651372

STER VIDEOTHEEK

Kick & Run

Hoofdstraat 25 te Grou

De Sportspecialist van Boarnsterhim !

www.kick-en-run.nl

Der steane 14 froulja foar 't hûs fan Atsje en Yeltsje de Visser.

Fan l. nei r.:

1 Hiltsje v.d. Meulen

2

3 Bintsje, frou fan Jerrit Sytema

4 Sytsje Mink - Bokma

5

6 Tryn v.d. Wyk - Hondema mei Jan of Sjoukje

7 Akke Palstra de Haan

8 ~~Hartske~~ Makke Nijdam - Engelsma

9 ~~Hartske~~ Hartske ~~Sytman~~ Nydam v.d. Seen

10

11 Fetsje (Kees) Bloemsma

12

13 Atsje Koijinga - Bosma
Frou Thomas

14 Jantsje Isselstein de Heer

Der wurdt wachte op 'e optocht fan bern dy't nei de simmer-fekânsje nei de grutte skoalle sille.

FRIESLAND

Aan
S.A.de Jong
1930
1955
Het personeel der O.L. School.
te Grouw.
Calligrafie

Sybren de Jong en Wikje Smit

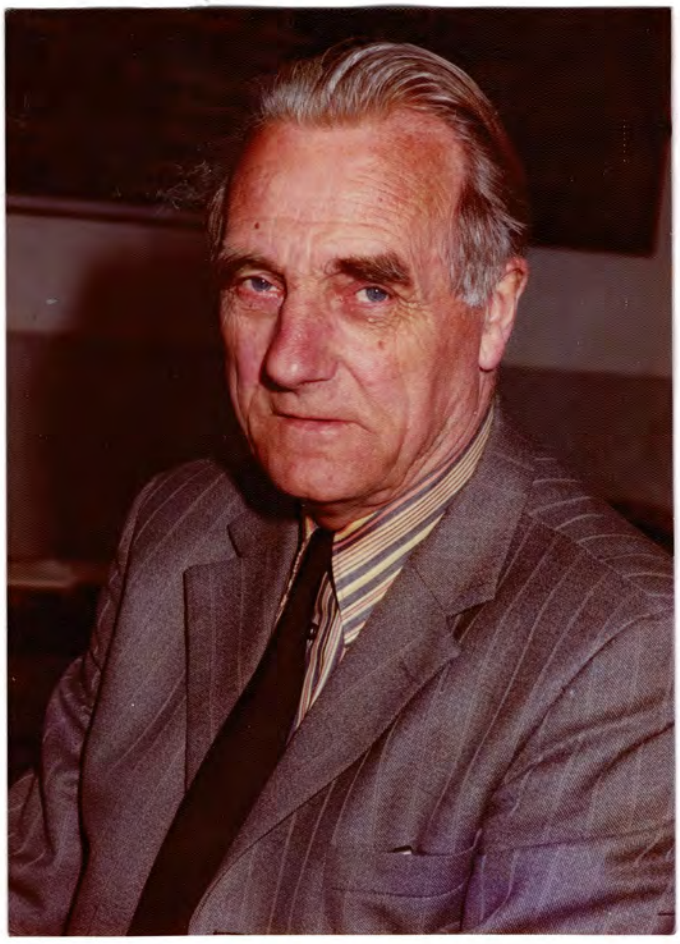

Siekse Krest en Sybren de Jong

Freerk Smit 1875-1939
Antsje v.d. Berg
1875-1964

Freerk Smit

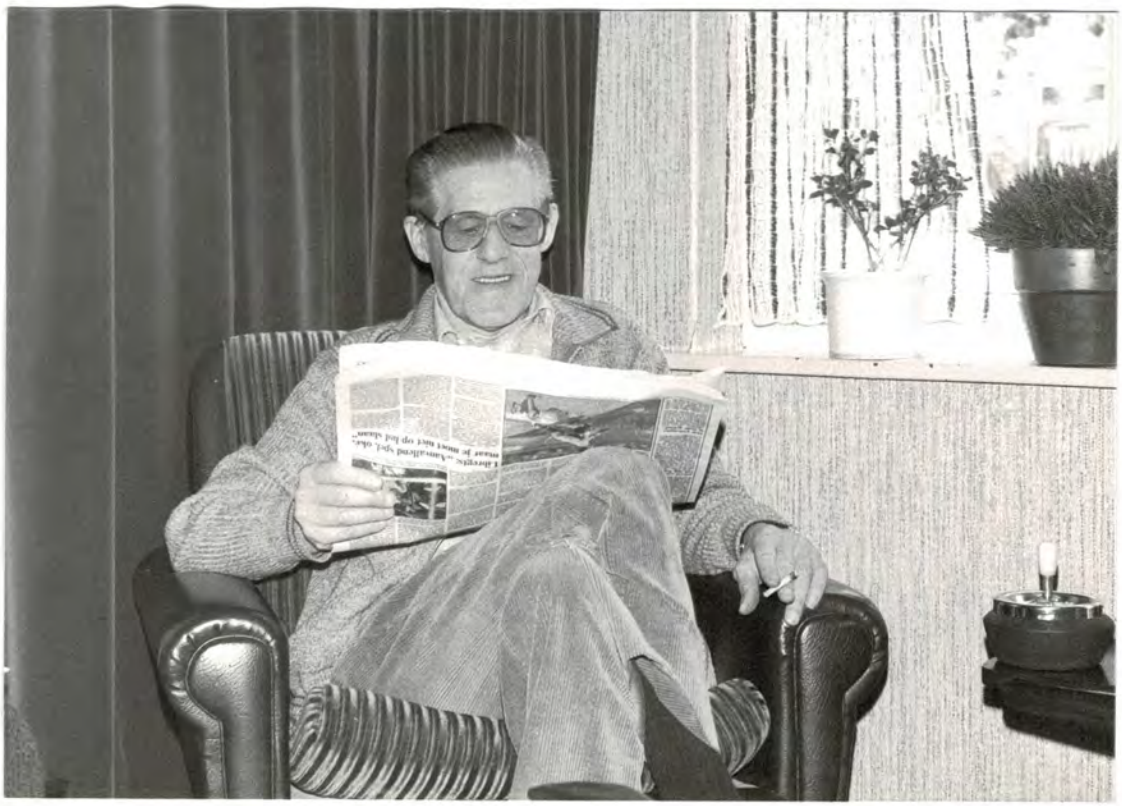

22 sept 1983

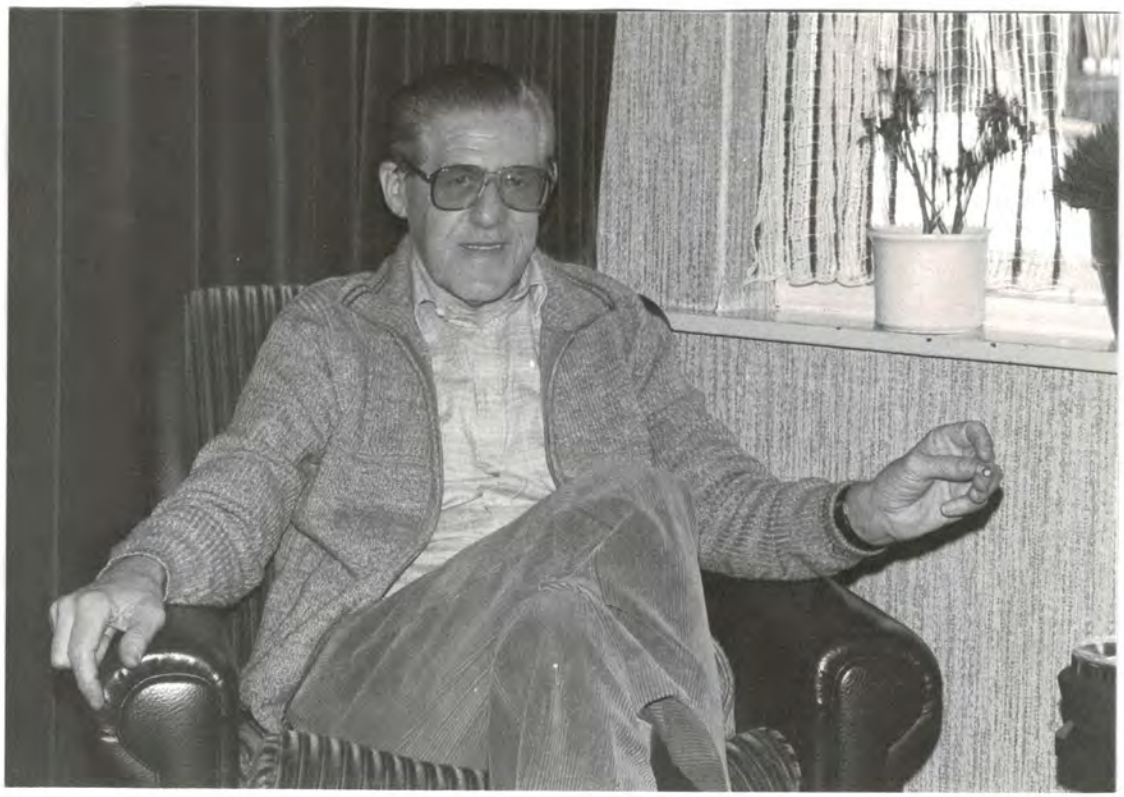

10 jan '76

Jedse Brouwer

1 en 9 Wytske v.d. Pal en Jelle v.d. Byl
2 en 4 Frits de Jong en ~~Margje~~ Rutske Sekker
3 en 6 Tseard Andringa en Tammy v.d. Pal
5 en 8 Matty Miedema en Wibe v.d. Pal
7 en 10 Jaus en Feike Hoekstra

Twa snoeken en twa bearzen.

1 Feike Hoekstra
2 Hoaghiemstra
3 Jan Feike Hoekstra
4 Peet Reitsma

27-4-78

Klaas Wapstra
en
Boukje Boerke

Apotheek en
brillewinkel

Jan Wapstra
2de zoon

Heltje Boerstra

Timmersaak
hat plak makke
foas wente bou.

Lêste eigner
Rintsje de Wal
(tsjin flaggestok)

12-sept 1983

sittende fruusters binne:
L. Sykma, Surk Wiersma
Sietske Valk Keenstra, Matty
Broekstra en Bauke de Boer
Pytsje Breeuwsma, Steph
Kleinhuis v.d. Vlugt en
Fryt Kleinhuis Bylsma

Ald-leden fan S.S.S.
Fryt Sytema-Kerkhof
Antsje Adema v.d. Wal
Rom Postma Kingma

april 1981

eihnachten und ein Gutes Neues Jahr - Joyeux Noël et Bonne ann
Felice Anno Nuovo - Prettig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar

Noflike Krystdagen

en in soun

2009

Nieuwjaar - Merry Christmas and a Happy New Year - Fröhe
es Neues Jahr - Joyeux Noël et Bonne ann e - Nuovo / Buen Nat

2008

Prinses Margrytkanaal
Rjochts de pleats fan Thom de Groot

Sint Piter zwaait naar iedereen, die de regen trotseert, op het Halbertsmaplein. (Foto: Pier van der Heide).

2009
7 febr.

WARM ONTHAAL VOOR SINT PITER IN GROU

GROU ■ Sint Piter en zijn knecht zijn zaterdagochtend weer met de boot in Grou aangekomen. Ondanks de miezerige regen stonden de Grouster kinderen en hun ouders hem weer massaal op te wachten langs de kade. Na een kort ritje op zijn paard arriveerde Sint Piter op het Halbertsmaplein waar de kinderen de goedheiligman en Swarte Pyt enthousiast werden toezongen. Swarte Pyt droeg twee verschillende schoenen, omdat hij aan boord met een schoen in de paardenpoep was gaan staan. Dus moest hij snel van schoen wisselen. Op het plein hield Sint Piter een korte toespraak en werd hij ook nog toegesproken door voorzitter Feico Smeding van Pleatselik Belang Grou, die Sint Piter roemde als een groot promotor voor Grou. De aankomst van Sint Piter werd dit jaar eveneens bijgewoond door een vertegenwoordiging van het Sinterklaasgenootschap, dat met eigen ogen wilde zien hoe het pakjesfeest in Grou wordt gevierd. Sint Piter blijft nog tot 21 februari in Grou. Dan wordt hij om half zes uitgezwaaid op It Grien. Meer foto's van het Sint Piterfeest zijn elders in deze krant te vinden.

Burgemeester Ella Schadd begeleidt Sint Piter naar de kade.

In wike er watletter stopte se op as boargemaster.

1968

Age Jorkema op skoolreis in Zwitserland

Verkiezings Varia.

In de stembus te Wartena werd de volgende dichterlijke ontboezeming gevonden:

Hjoed fiif-en-tweintich Maeije
Is 't wer in drokke dei.
De minsken rinne hinne en wer,
Hja drave oanhâldend wei,
Hja moatte hjoed hjar plichten dwaen
Foar 't Grietenij bistjûr.
Om det op 't bêst nou klear to meitsjen,
Det wirdt in hiele toer.

Dy't graech mear traktemint ha wol,
Ef preemjefrij pensioen,
Dy stimt, det is mar sa gesteld,
Op Hindrik Hoeneveld.
Binn' jy fen de bihâldparty,
En krinterich fen aerd,
Den stim jy sûnder in bult kebael
In nij soart liberael.

Binn' jy de leare tagedien
't Sij Roomsk ef Griffemeard,
Den krij jy yn Bijlsma en Huitema
Grif hwet jy hert bigeart.
Binn' jy noch Roomsk, noch sociael,
Noch fen de Vrijheidsboun,
Dos sahwet twisken alles yn,

Den stim jy frank en frij mar ta
De V. Z. democraet Boersma.

Ik stim foar de foroaring nou
Dizz' kear de jiffrou mar,
Den ha se der in skarreltsje,
Misskien wol elk sien bar.
Ef ik stim se allegearre, hwent
't Is iizer om âld lead.
Bilesting is al fiersto heech,
Dos 't hindert ek al neat.

AMEN.

SDAP 1981
Urgschecht 409
Urgk Dem 3/1
RKKAR 214

LC fryslân

cultuur 28
media&amusement 30
service 33

sneek/bolsward
Roep om drempel langs grachten p.24

oldemarkt
Museum met ambulances uit Leeuwarden p.23

Burdbewoner Postma strijdt tegen ponttarief

INES JONKER

GROU De 82-jarige Pieter Postma, bewoner van eiland De Burd bij Grou, voert een principiële strijd met de gemeente over de veerpont-tarieven. Er is zelfs al beslag gelegd op zijn AOW. Maar hij zet door.

Pieter Postma op de veerpont waarop bewoners van de Burd zijn aangewezen. FOTO SIMON BLEEKER

Het uitzicht vanuit de woonkamer is adembenemend. Rechts kijk je uit op het Prinses Margrietkanaal, links op de Geeuw met daarachter de Pikmar, en recht vooruit het silhouet van Grou met de toren van de Sint Piter er bovenuit. De winterzon zet het omringende water in een schitterend licht.

„Ja, ik wenje hjir moai, mar sa moai is it no net mear", verzucht Postma. In dit waterrijke gebied is hij geboren, bijna 83 jaar geleden. In een woonark die is afgebeeld op een van de schilderijen in de kamer groeide hij op.

Het huis werd in 1971 gebouwd door zijn vader op de plek van een oud boerderijtje. Destijds was eiland De Burd nog wat groter, maar de aanleg van het Prinses Margrietkanaal in de jaren dertig sneed het oostelijke deel af van het westelijke, dat nu met een brug is verbonden met Grou.

Postma ging er nooit meer weg. Hij woonde hier met vrouw en dochters, en sinds zijn echtgenote zes jaar geleden overleed, is hij de enige bewoner van het stenen huis aan de rand van het eiland. Het is er goed toeven, maar ook geïsoleerd.

Bewoners van De Burd - naast Postma zijn er nog een handjevol over - kunnen alleen van en naar hun eiland met de veerpont, en daar zit Postma's frustratie. Voorheen hadden zij namelijk een gratis verbinding. „Der wie froeger in foetfear, dat 24 oere deis bemand wie."

Later waren er schouwtjes; roeiboten die werden ingezet om de toen enkele tientallen Burdbewoners buiten de vaartijden van de pont over te zetten. Maar vanwege het toenemende scheepvaartverkeer werden die eind jaren negentig uit de vaart gehaald.

De Burdbewoners waren vanaf dat moment dus aangewezen op de officiële pont om van het eiland te komen. Tot 2000 ging dat goed, volgens Postma. „Toeristen moasten betelje, foar fêste bewenners wie it kosteleas."

Al die jaren drukte de pont naar de Burd zwaar op de begroting van de voormalige gemeente Boarnsterhim. Geleidelijk werden de tarieven daarom verhoogd en ook de bewoners moesten tot hun onvrede gaan meebetalen. Postma: „Tsjin alle ôfspraken yn. Wy binne noait akkoart gien. Wy binne bûn oan dy pont mar dat is net ús skuld, dat komt troch de oanlis fan it kanaal."

Postma, die inmiddels een vuistdik dossier heeft vol documenten en correspondentie over de pont, protesteert er al jaren tegen, tot nu toe zonder succes. Aanslagen voor het gebruikmaken van de pont weigert hij te betalen en stuurt hij terug met de vermelding 'sjoemelnota's'. De gemeente Leeuwarden heeft onlangs beslag gelegd op zijn AOW.

De Burdbewoner, die zijn brood verdiende als schade-expert, taxateur en botenverhuurder, heeft uitgerekend op jaarbasis ruim 1700 euro kwijt te zijn aan de pont. Het gaat niet alleen om overzettingen van hemzelf, ook van zijn twee dochters die hem wekelijks bezoeken, de werkster en de extra kosten die bezorging van zijn medicijnen met zich meebrengt. „Hoe moat ik dat as AOW'er betelje?"

Postma zegt best een kleine vergoeding te willen betalen, en verwijst daarbij naar de pont van Langweer, waar een jaarabonnement voor een personenauto 30 euro kost. „Dat is presys deselde boat!"

'Ik bin te âld om lulk te wurden, mar te jong om besoademitere te wurden'

De tachtiger vindt dat de gemeente door de dure overtochten - een automobilist betaalt ruim 5 euro voor een retour, wandelaars en fietsers zijn 3,20 euro kwijt - de eilandbewoners isoleert. „Ik krij nea mear besite. Lêsten noch Dútse kunde mei trije lytse bern. Sy wienen 19 euro kwyt. Sy komme dus noait wer."

Hij peinst er niet over om zijn strijd te staken. „Ik bin te âld om lulk te wurden, mar te jong om besoademitere te wurden. Ik kin net tsjin ûnrjochtfeardigens."

Hij hoopt dat zijn bezwaarschrift binnenkort behandeld wordt door de rechtbank. Als dat afgewezen wordt gaat hij in hoger beroep, en daarna desnoods in cassatie. „Ik gean troch oant it Europeeske Hof."

De gemeente Leeuwarden zegt in een reactie: „De heer Postma heeft jarenlang bezwaar aangetekend tegen het besluit dat hij dient te betalen voor de overtocht met de pont. Hij heeft alle bezwaren verloren. Net als iedere bewoner van De Burd of gebruiker van de pont dient hij voor de overtocht te betalen. Nu hij dat weigert, rest de gemeente niets anders dan zijn betaling in te vorderen."

Verder stelt ze dat de prijs van de overtocht redelijk is, gezien het feit dat de opbrengsten de kosten van de veerverbinding bij lange na niet dekken. In 2016 leverde dit een negatief saldo van 160.000 euro op.

cultuur

De bibbers krijgen van verhalen p.28

Meer bioscopen en meer bezoek

AMSTERDAM Het Nederlandse bioscoopbezoek is het afgelopen jaar met 3,7 procent gestegen. Was 2015 al een topjaar met 33 miljoen filmbezoekers, in 2016 waren er 34,2 miljoen bezoekers. Gemiddeld ging elke Nederlander dus twee keer naar de film. Het best bezocht werd *Bridget Jones' baby*. Dat is bekendgemaakt op de nieuwjaarsreceptie van de Nederlandse filmbranche in Amsterdam. De bioscoopbranche verklaart de stijging mede door de komst van nieuwe filmzalen. Vorig jaar kwamen er 50 zalen bij, met 9500 stoelen. In Leeuwarden bestaat juist de vrees dat de komst van een nieuwe Pathébioscoop bestaande bioscopen de kop zal kosten.

Politiek staat laag in Jouster Top 50

JOURE In de media Top 50 van De Fryske Marren over 2016 neemt politiek de 49ste plaats in, zo meldde burgemeester Fred Veenstra gisteren tijdens de nieuwjaarsreceptie van De Fryske Marren. Dan wordt voor het eerst de naam genoemd van een partij. „It liket oft minsken polityk net belangryk fine", constateerde hij. Op 1 stond berichtgeving over statushouders, op 2 en 3 diverse meldingen over de berging van de bommenwerper in Oudemirdum. De zondagsopening scoorde ook goed. Om tot deze klassering te komen, had de gemeente alle publicaties in de media opgeteld.

meer nieuws
> www.lc.nl

Sanering herinnert Grou aan megabrand

GER BOSKLOPPER

GROU Bijna zestig jaar geleden ontsnapte Grou aan een ramp. Dezer dagen worden resten geruimd van de brand die in 1960 acht houtopslagloodsen en vijf schiphuizen in de as legde.

In de berm van de Oedsmawei, langs het water van de Rjochte Grouw, ligt 350 kubieke meter vervuilde grond. Het zijn restanten van de vuurzee die in de vlakbijgelegen houtopslag van fabrikant Halbertsma heeft gewoed.

De brand was van ongekende omvang: de grootste in Friesland sinds 1945. Zichtbaar van Leeuwarden - op circa 13 kilometer - tot Heerenveen en van Sneek tot Drachten, schreef deze krant. In totaal ging 4500 kubieke meter hout verloren, in acht van de zeventien loodsen.

De vlammen hadden op de avond van die elfde juni heel gemakkelijk kunnen overslaan naar de bebouwing in Grou. Maar de wind was de bewoners gunstig gezind: in de lengterichting van het water.

Zekerheidshalve hield een brandspuit woningen nat. Er gebeurde niets. Wel bladderde bij hotel-restaurant Oostergoo verf van de gevel.

Twintig brandweerwagens met zo'n zeventig slangen bestreden het vuur bij Halbertsma. De directie toonde zich naderhand zeer ingenomen met dit optreden. Betrokken korpsen kregen een groot compliment, een dankadvertentie in de krant en 500 gulden voor de personeelskas.

De oorzaak van de brand is nooit opgehelderd. Het schadebedrag? Dat klinkt anno 2017 klinkt onwaarschijnlijk laag: 2 miljoen gulden, iets minder dan 1 miljoen euro.

Bij het opruimen van de asresten toonde het toenmalige Idaarderadeel (in 1984 opgegaan in Boarnsterhim; sinds 2014 valt Grou onder Leeuwarden, red.) zich pragmatisch.

Die verdwenen in berm. Want deze kon wel enige versteviging gebruiken. Een dunne laag modder dekte het geheel af.

Tot 2013 bestond er geen aanleiding de rommel alsnog op te ruimen, ondanks een risicobeoordeling. Maar die gaf de provincie „geen reden om over te gaan tot saneren van de bodem", aldus een gemeentelijk woordvoerder nu.

Asresten van de grote brand bij Halbertsma, die in het water en in de berm zijn beland, worden dezer dagen opgeruimd. FOTO LC/ARODI BUITENWERF

De brand bij Halbertsma in 1960 was van verre te zien. FOTO ARCHIEF LC

Dit veranderde toen er klachten kwamen over oliegeuren uit het water. Bovendien werden er bij werkzaamheden asbesthoudende materialen en zware metalen in de bodem gevonden.

Nieuw, uitgebreider, onderzoek leerde 'dat er bij gebruik als tuin sprake is van risico's. Conclusie: opruimen die rommel.

Aan deze klus is de afgelopen dagen begonnen. De grond wordt tot 2,5 meter diep afgegraven. Twee arken, die hier voor de wal liggen, zijn tijdelijk weggesleept.

Restanten van brand uit 1960 bij Halbertsma nu opgeruimd

Het water wordt gebaggerd en er komt een nieuwe damwand. De klus kost 350.000 euro. De gemeente heeft één perceel verkocht aan arkbewoners, het andere wordt uitgegeven in erfpacht.

Bij de brand in 1960 stroomden nieuwsgierige toeschouwers toe uit heel Friesland. De drukte was zó groot dat de politie alle toegangswegen tot het dorp afsloot.

De publieke belangstelling bij de actuele sanering is van een andere orde. Af en toe neemt iemand de moeite te stoppen en een praatje te maken.

De meeste voorbijgangers zullen amper besef hebben van de historische gebeurtenis die zich hier in een grijs verleden heeft afgespeeld.

LC 24-1-2017

Hûs fan it Haad fan de
Mulaskoalle

Skoalle 3 lokoalen
en rj. Gym. lokaal

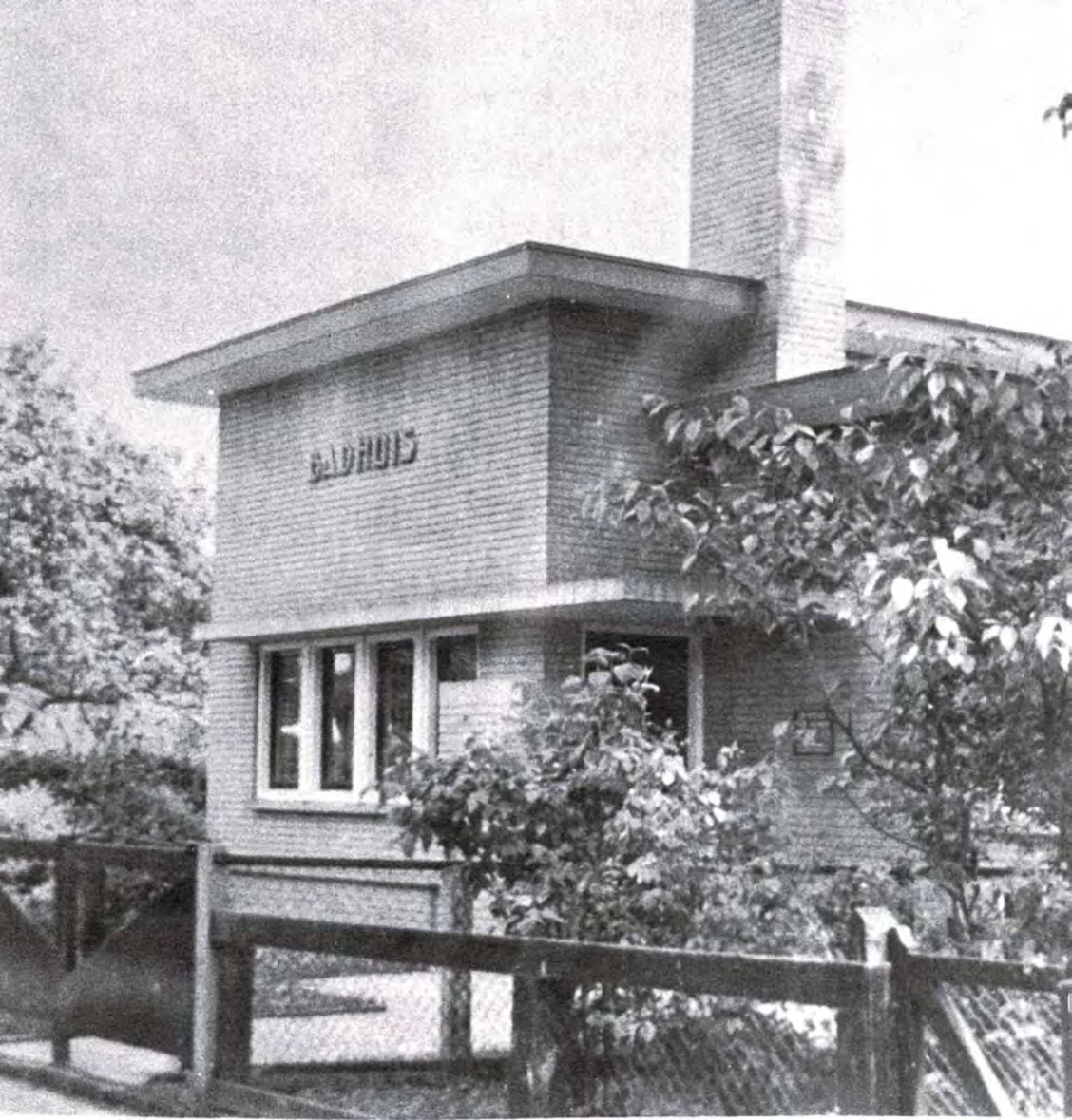
BADHUIS

It Badhûs yn Kykjes fan Grou fan doe en no

GROU - De foto fan It Badhûs is ien fan dy kykjes út it ferline fan Grou. It stie op it plak dêr't no it hûs stiet fan Albert Wester oan de Gedempte Haven nummer 12.

Bij it fiif en tweintich jierrich bestean fan it Grouster Griene Krús, yn 1933, kaam it idee op om tenei ek noed te stean foar de sûnens fan de leden en in badhûs op te rjochtsjen.
It bestjoer hope dêrbij stipe te krijen fan har leden foar it bijinoar bringen fan it nedige jild.
It Griene Krús sels hie hjirfoar wol in lyts kapitaaltsje lizzen en it ûntbrekkende jild tocht men troch in ferlotting bijinoar te krijen.
Op in dêrta beleine gearkomste die bliken dat mannichien der in swiere mûtse oer op hie oft sa'n ynrjochting yn Grou wol bestean koe.
De krisisjierren kamen al opdaagjen. Soe it nedige jild wol bijelkoar te heljen wêze?
It bestjoer joech lykwols gjin belies en krige fan de gearkomste tastimming in ferlotting te hâlden, ûnder de betinkst, dat der earst goed soarge wurde moast foar in garânsjefûns fan tûzen gûne, foar de skea dy't sa'n ferlotting wol ris jaan koe.
Oan dy garânsje is it lykwols net takommen, want de ferlotting slagge tige mei help fan ferskate waarme foarstanners.
Sels sa goed dat men op'e nij tastimming krige nochris in ferlotting te hâlden. Ek dizze nije ferlotting slagge bêst.
Men hoegde de sparpot fan it Griene Krús no net iens oan te sprekken.
It Griene Krús krige sels in nij gebou foar it bewarjen fan it ferplegingsark en koe dus har jild oan'e kant lizze foar de minne tiden dy't hieltyd tichterbij kamen.

Yn 1933 koe mei de bou fan it badhûs en it magasyn in begjin makke wurde en 1november 1933 wie it klear. Der wie bij de Grousters sa folle belangstelling dat it him oansjen liet dat de saak út koe. Fansels fenuvere dit net allinne de lju dy't har sa drok makke hienen oer it jild fan it Griene Krús , mar ek dyjingen dy't sa'n ynrjochting foar Grou net passend en fierste nijmoadrich fûnen.

Om hoeders fan de jildelike belangen fan it Griene Krús gerêst te stellen waard troch notaris De Vries, fan it badhûs in op him sels steande stifting makke.

De boukosten wiene doe:

gebou: f 5030; wetterynstallaasje: f 1400; badsellen: f 2320; fervjen: f 208; ljochtynstallaasje f 150; grûn f 1145

lyts ark en omballingen f 196; meielkoar f 10450. Boumaster wie A. Vroom. De oannimmers wiene doe Fa. A v/d Veer, Fa S. Bijlsma, Fa. A.B. de Jong. It Griene Krús bestjoer bestie út: foarsitter: Oosterhout. skriuwer: L.J. Bos, skathâlder: dr. J.H. Schouwstra, bijsitters: H.Sjollema, S. v. Dijk. Badmasters wiene ûnder oaren: Lize Bruinsma, Catharinus Haites en Thomas Engelsma. It badhûs is yn gebrûk west oan' t 1965 en ôfbrutsen yn 1970.

Yn it badhûs wiene trije ynliste buordsjes ophong mei ûndersteande nijsgjirrige teksten:
EEN HUIS MET VUIL BEDEKT
IS ALS EEN SCHOORSTEEN
DIE NIET TREKT.
'T IS NUTTER SAECK GE-
SONDT TE BLIJVEN
DAN SIECKTEN CONTICH
WEG TE DRIJVEN.
DE FRIEZEN STEAN BEKEND
AS SKJIN OM HS EN HEAR'T
IS KLEAR TE SJEN.
MAR AS IT OM HJAR LICHEM
GIET,
BIN IN HEAPEN TIGE BANG
FOAR WIET.
Dizze spreuken binne bewarre bleaun en te sjen yn it museum.

De yndieling wie sa: lofts koene de manlju, en rjochts de froulju gebrûk meitsje fan elts ien badkûpe en fan ferskillende dûssellen.
Foar de badkûpe moast fansels wat mear betelle wurde as foar in brûsbeurt. Men koe in knipkaart keapje.
Foaral freeds en sneons wie it in drokte fan belang. As de tiid om wie dan tikke de badmaster op' e doar en moasten jo der út.
It badhûs hat fan grutte sosjale wearde west yn Grou.
As men woe dan hoegde men thús net mear yn de tobbe!

Opmerkings en reaksjes graach nei B.S.Jellema till: 622740. Meiwurker museum 'De Trije Gritenijen'. Adres fan it museum: Stasjonswei 1 Grou. Iepeningstiden: 4 jan. o.e.m. 15 febr. sneins fan 14.00 - 17.00 oere.

By it fijftentweintichjierrich bistean fen it Griene Krús, det dy tiid for de forsoarging fen de siken arbeide hie, kaem it tinkbyld op, om tonei ek noed to strean for deomenens fen oare minsken en derta in badhûs op to rjuchtsjen.

It Bistjûr hope derby stipe to wirden fen hjar leden for it byienbringen fen it nedige jild.

It Griene Krús sels hie hjirfor wol in lyts kaptaeltsje ré lizzen en it ûnbrekkende tocht mintroch in forlotting byien to krijen. — Op in derta bileine gearkomste die it bliken, det manniehien d'r in swiere mûtse oer op hie ef. sa'n ynrjuchting wol bistean koe yn Grou en fjirders as it nedige jild wol byelkoar to heljen wier, hwent de crisis, dy't op de greate wrâldkriich folge, kaem al opdaegjen.

It Bistjûr joech lykwols gjin bilies en krige fen de gearkomste de tastimming in forlotting to hâlden, ûnder bitingst, det d'r earst goed sein wirde moast for in garansjefouns fen tuzen goune for de skea dy't sa'n forlotting wol ris jaen koe. Oan dy garansje is it net takomd, hwent de forlotting slagge mei help fen forskate waerme foarstanners boppest bêst, sels sa goed, det min op 'e nij tastimming krige yetris in forlotting to halden. — Ek dizze forlotting slagge tige nei winsk. Min koechde de sparpot fen it Griene Krús nou net ienris oan to sprekken; it Griene Krûs krige sels in nij gebou for it biwarjen fen syn forplegingsark en koe syn jild oan kant lizze for de minne tiden, dy't yette earnstiger opsetten kaemen.

Yn 1933 koe mei de bou fen it Badhûs mei it Magesyn in biggjin makke wirde en 1 Nov. fen it selde jier wier it klear. Per wier by de doarpsljue yette sa falle bilangstelling, det it him oansjen liet, det de saek ek it koe. — Fensels fornuwere dit net allinne dy ljue, dy't hja sa drak makke hienen oer it jild fen it Griene Krús, mar ek dy jingen, dy't sa'n ynrjuchting for Grou ûnbisteanbar faunen — tige efterliken faunen sân nijmoadrich ding sels healwiis. — Om hoeders for ite jildelike bilangen fen it Griene Krús gerêst to meitsjen waerd by akte fen notaris fen it Badhûs in op him sels steande stifting makke. — Oan 'e neiteam is it nou om by it finen fen dit stik fest to stellen as it Bistûr mei it stiftsjen fen synbadynrjuchting goed wirk dien hat for it gemien. Jimme oardiel.

Yn 'e rûge binne de boukosten weast: Gebou f 5030,— Wetterynstallaesje f 1400.— Badcellen f 2320.— Ferwjen f 208.— Ijochtynstallaesje f 150.— Groun f 1145.50 Lyts ark en omballingen f 196,50: Meielkoar f 10450.—

De Boumaster

De Oannimmers

De Badmaster E. A. Bruinsma

It Bistjûr:

Foarsitter.

skriuwer.

skathalder.

bysitter.

bysitter.

notaris.

Grou 1 November 1933.

„Aan een oud bakkertje, dat centjes uittelt op de hand van een stevig Friezinnetje, vragen we de weg . . ."

de Spiegel

Lútsen Stellingwerff sutele foar bakker Sjoerd Haites. Hy wie net op 'e foto
„Wilsjy by dat bakkerbje wat kopen, dan maken wy een foto"
Op „Heerenhuizen"
foarjier 1949

Grouw, Friesma-Hiem

Grouw, Meersweg

Skreaun troch
Mark Meyer Sees

Het volgende schooljaar, de 6e klas, brak aan en onze nieuwe meester werd dhr. Scheffer. In onze ogen een oude saaie man die pijp rookte en elke keer als de school moest beginnen op een tweetonig fluitje blies totdat hij rood aanliep. Zijn bijnaam was niet voor niets Bakhuis.
Bij het indelen van de banken in deze 6e klas werd ik, tegen mijn zin in, op de voorste bank neergepoot samen met Jaap Helder vlak voor het bureau van meester Scheffer zodat hij eventueel opkomend wangedrag snel de kop kon indrukken.
Echter bij het aardrijkskunde uurtje zaten we zodanig dicht bij de opgehangen kaart van Nederland dat we de namen van de plaatsen, welke we moesten opnoemen na aanwijzing van de meester, met zo'n lange stok met een zacht rubberen puntje, makkelijk konden aflezen. Na onze vlotte antwoorden zijn de plaatsnamen op de kaart afgeplakt. Meester Scheffer maakte van het pijproken een heel ritueel en als de pijp in vol bedrijf was, nam de luchtvervuiling in de klas enorm toe. Leuk om te vermelden is nog dat hij ons ging demonstreren hoe metaal op kwik blijft drijven. In een bakje gevuld met kwik legde hij een kroontjespen en tot onze verbazing bleef die pen op de vloeistof drijven, maar wat ik nooit zal vergeten was het opmerkelijke feit dat hij, alvorens met de proef te starten, zijn trouwring zorgvuldig in een la van zijn bureau wegstopte. Gelukkig begreep ik deze handeling toen ik hoorde dat goud oplost in kwik.

Op 20 aug 1951 waard de nije skoalle oan e Nesserdyk iepene

Helaas werd de orde in de klas danig verstoord door twee puberende rivalen t.w. Rintsje (beer) van der Schaaf en Henne Steneker en daardoor stond van de ene op de andere dag meester de Jong voor de klas. Dat werd van dik hout zaagt men planken en ik herinner mij nog levendig dat op een zonnige dag tijdens het speelkwartier een getergde meester Syberen een wegrennende Rintsje achtervolgde. In mijn gedachten zie ik nog hoe hij vanaf het schoolplein het toegangshek uitrende, op de laadbak van een toevallig voorbijrijdende vrachtauto sprong en in de richting van het dorp verdween. Hij is daarna nooit meer op school teruggekomen.
Deze meester Syberen liet ons flink blokken, want regelmatig moesten we een aantal staartdelingen maken die op nul moesten uitkomen. Als je klaar was en ze waren goed, dan mocht je gaan lezen in je favoriete boek uit de boekenkast. Het was voor mij altijd een wedstrijd met Gerben A-zoon wie het eerste klaar was. Ik had wel medelijden met Jaap Peenstra en Corrie de Boer, want het lukte deze twee niet om uit te komen en uiteindelijk zaten ze vertwijfeld om zich heen te kijken. Jaap Peenstra noemden we ook wel "Jaap Stip" omdat hij met een potlood heel mooi een zwerm vogels kon tekenen.

Herman Tichelaar, Jeard Vledder, Jfr Schilt, Abe Mulder en Sybren de Jong
/ Johannes Scheffer /

De Lytse Buorren
De winkel (in de hûs) is fan Douwe v.d. Kwaag.
Dan het hûs fan de dames Tryn en Clara Hofstra. Jerril Yellema slachter rûnt yn é Lytse Buorren dêrt hy ek slachter wie.
H. de Jong (Harmen) woenne nêst him en hy on greunten ~~winkel~~ winkel

Dokter S. A. Schoustra
(1890 - 1970)
Dokter yn Grou fan 1926 - 1963

Jopy Schrage krijget in „fytsi" by syn Jsbkie fan de N.V Halbertsma

De famylje Schrage wie foar de oarlogh '40-'45 de iennigste roomske famylje yn Grou

Jacobus Schrage en Susanna Cath v.d. Mees
Boudena Petronella Maria (Boukje) dochter
Joop en Simme. Wennen yn e Nieuwe Steech.

Skutjassen

Sjurk v.d. Byl, Simen Leistra en Baas Hiddo Halbertsma

15-12-1956

Sries Hoekstra (fan Yippe Anne)

J.A.V.C
yn
1938

Hette de Jong, Klaas Kerkhof, Sjouke v.d. Wijk, Jerrit van Stralen
Henk de Jong, Auke Adema, Sibe de Jong.
Klaas v.d. Pol, Roel de Jong, Jerben Sykstra, Rikele Kerkhof
Rinse Wester.

Slachtery fan
Koldyk.
Letter Jan Jellema

Alderman: Johannes Bootsma
f.l.n.r.j Jetse Brouwer, Jappie Visser, Simon Bleeksma, Willem de Lang,
Sake Brouwer, Sybren Wester, Jan Keistra

ingezonden stukken

"De smid fan de Pôlle"

Toen ik it stikje lies oer de G.W.S. Schouw foar it Fries Scheepvaart Museum, gongen myn tinsen út nei froeger. It sil sa'n 30 jier forlien wêze dat ik in man fan it station helje moast, die nei Terherne moast.
Doe 't ik die man oan kommen seach, die blieken dat ik die man wol koe. It wie commissaris Voor de wind út Amsterdam in bekind skriuwer fan boeken. Hy sei hoe kinne jo mei. Ik sei tsjin him, ik tink dat jo myn heit better kinne. Doe ik sei dat ik in soan fan David de Wit wie, sei hy tsjonge de 'Smid fan de Pôlle'! Sa waar der faaks neamd yn de buorren. Hy sei ik moat nei Terherne om in motorschouw to besjen, en as ik sjoch dat jim heit him makke hat, dan is der ferkocht. it die hjir by wol blieken hoe goed de Pôlle schouwen bekind stienen. Us heit wie skûtmakkersfeint by Staike v.d. Werf yn Drachten wer ek skûtsjes makke waren en ek forlengt. Der troch waer ús heit útliend oan baes Willem Postma. Dat wie yn 1925, der moast in stik tusken de fiskersboat fan Gerrit de Haan (de boat leit noch altyd foar de wâl by de widow fan Foppe de Haan) set wurde.

Doe de boat út elkoar wie, seinen de mantsjes op de bank foar âlde manlju, dit komt nea wer goed, hja koenen it wol sjen derwei, want doe stienen de skiphúzen noch net foar 'De Blieken'. Doe it karwei klear wie sei baas Willem, wy moatte jo hjir mar hâlde, sadwaande binne wy hjir yn Grou komme to wenjen.
Nei dy tiid binne der hiel wat 'Polle skouw en' makke dit war letter de G.W. Schouw. Der stie in soart stelling, ûnder de Parrebeam, achter de lieren fan de dwershelling. Ik haw as jonge faek tsjin keare moatten by it klinken, en it klopt dat de 31 de lêste G.W.S. Skou is, die ús heit makke hat. Der farre hie wat skouwen om yn Fryslân die hy makke hat, mar ek grutte motorskouwen foar it suteljen oer it wetter, ûnder oaren foar bakker Andringa, de krúdeniers Boonstra, Adema en Leen. Ek molkmoters en de moalboat fan Tjipke Huisman hat hy makke. Ik it veetsje der Durk v.d. Schaaf de post roun brocht om Grou hinne, dit boatsje sjoch ik noch wolris farren. Ek bakdek Krúsders wienen op de Pôlle makke, Ljibbe Stelwagenn makke de tekeningen. Der fart simmerdeis noch in sylkrúsers om, die destiids makke is foar Hindrik Zetsema. "De Pôlle" hat foar my in hiel soart moaie herinneringen, en ik bin tige bliid dat dizze G.W. S. Schouw nr. 31 op dizze manier bewarre bliuwt.

Jan.

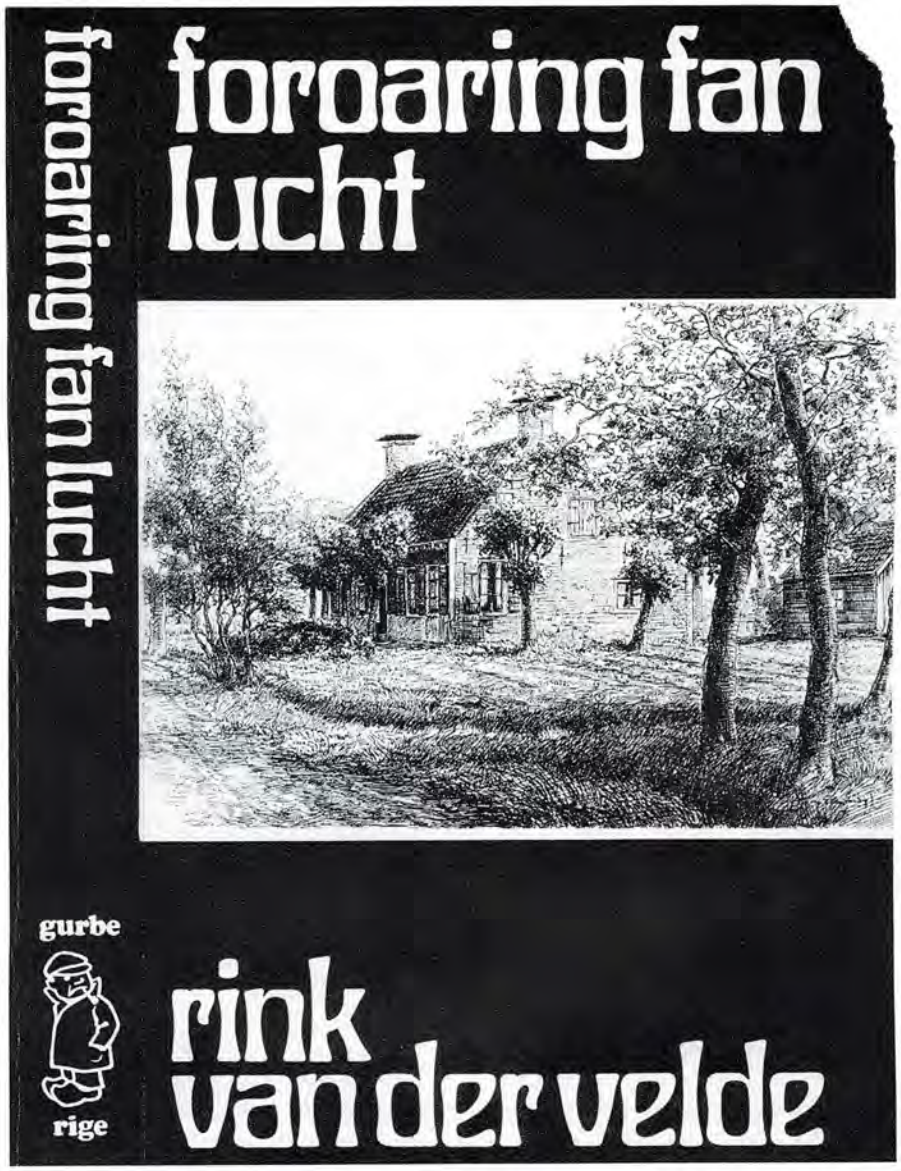

It omslach dat Durk van der Ploeg ûntwurpen hat foar de lettere printingen fan Foroaring fan lucht. Hy brûkte as útgongspunt in pintekening dy't Jan Planting yn 1944 makke fan it hûs oan 'e Sânleane tusken Beetstersweach en Lippenhuzen, dêr't Rink van der Velde 'de singeliere húshâlding fan Durk Luchtigheid, alias Durk Snoad' wenje lit (foto: Frysk Letterkundich Museum en Dokumintaasjesintrum)

Oankundiging fan it iepenloftspul Durk Snoad nei it boek Foroaring fan lucht út 1971. It stik waard yn Grou spile by it 100-jierrich bestean fan de Fryske Krite (foto: Paul Janssen, Leeuwarder Courant)

Joergea
17 okt. 2014.

Beste Sybren van Vlugt.

Hjirbij 4 foto's fan „De Groenste Fenkes", makke doe we nei Helonsma gongen. Ien ûnderwiis, doe we efkes útstapten yn Armelo en 3 yn de studio yn Helonsma. Ik wol se fansels wol graach werom.

Mo oer de brân bij Halbertsma, it wie november 1957, ik haw it nei spoek. Ik haw, m.n. myn âldste suster noch frege, it begong al rûn healwei 8 oere. Sij wit noch dat se yn de trein sitte nei Lyonert, nei skoalle (10 foar acht) dat se explosies hearden en dat er flammen te sjen wienen út it sjettelhûs. Dêr hiet wiis hoofd fan de brandwear en „moast it fjoer opsykje" en lutsen doos eper en ~~waar doe~~ rûn doe brânwoarkers op, troch stekflammen.
Ik mien me te herinnerjen dat „stofkoken" yn'e brân stienen bij it sjettelhûs, mar ik weet net precies hoe it siet.
Meiw ûs heil, is ek Auke ús bern fuwoame rekke.

Hij en ús hûs binne nei it Diaconessensykenhûs brocht, ús hûs nei 3e graads ferwonnjen yn gesicht en hânnen.
Syn bil hat dy eagen beskerme, de bil hat hy behâlde, altoast: wat er fan oer wie.
De mannen hawwe 5 weke yn 't sykenhûs lein en wiene hiel foas kreyskyd wer thûs. Ik mien dat Rottine ek er ek bij wie, mar hy hie sawoelchs ferwonnjen, mar dat hin Jan Pieter better fertelle as ik lés heel hat hjirne nichs fan oer hâldoelen.
Sels syn gesicht herstelde, troch de jierren.

Bij ús thûs net gea skrik er wol yn. Mijn susters wit noch dat er foar 1957 ek al rên in bân westhei, wêr ien ferwonne mei rekke en letter, as it bânalarm yn 'e hûs gong, wiene we alle gêne yn it spier. Hiel moast syn bânpak oan ..... en dan op 'e fyts mei it fabryk.

Ik hoopje dat wat oan dizze ynformaesje hast! Oars bellest me noch mar.

Groetnis fan Geke Sjoerdsma
dochter fan
Jurg Sjoerdsma

De Bliken
(de Blyken)
âld farwetter ût 'e frou
de Boskkrite yn-
Fierdsrop hjit ek de
Boksleat, in hûl eins
fierder, it Ald Swin of
it Swin

Starjonswei
nr. 22

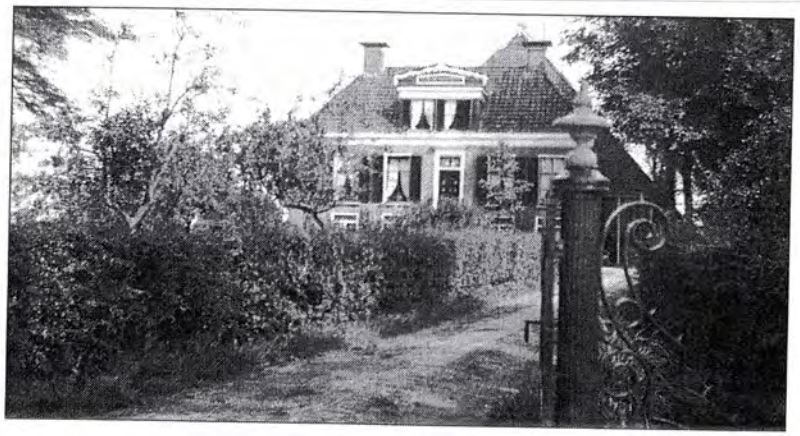

Frualda, stei dêr't
no nr 22 is.

Yn memoriam Fokje Rouwé - Bosch

Op 30 oktober 1916 waerd se berne as achtste bern ût it houlik fan Catrienus Wopkes Bosch en Geartsje Jacobs Faber.
Se wie de twillingsuster fan Johannes, die krekt foar har berne is.
Nei de MULO yn Wytmarsum gie se as sawntjinjierige faam nei Ljouwert yn de kost om de húshâldskoalle to folchjen.
Nei har examen kaem se yn 'e koken fan it Diaconesssenhûs oan it wurk. Op 10 oktober 1940 waard der troud en kamen se te wenjen oan de Stasjonswei te Grou.
Seis bern waarden der berne. Dat jout fansels in soart drokte. Mar net allinnich thús en yn de famylje wie se warber, ek by it ferieniginglibben wie se belútsen. De elektrische froulju en Volksunderwiis.
Yn '64 ferstoar har man. Dat sette har libben hielendal op de kop. It hat jierren duorre foar se dêr in bytsje oer hinne wie.
Dochs pakte se har libben wer op, hoe muoilik dat ek wie.
Se begoun in nije oplieding. Earst waerd se liedster fan 'e gezinsfersoarching yn Grou, letter maatskippelik wurkster bij de FRICO. Hiel Fryslan wie har wurkgebied. Se waerd in kend persoan. Oeral wurdearring.
Oan de oare kant wie ien fan har tekenjende sizwizen; " ik bin it lijen wol went". Sûnder mis. Mannich kear hat se yn it sikenhus lein. Derneist it ferstjerren fan har beppesizzer Folkert, en as folslein djiptepunt it spoarleas fuortreitsjen fan har soan Hans.
Troch dat alles waerd har Godsfertrouwen wol tige op 'e proef stelt. Mar dochs waard se wer aktief yn de tsjerke. Se tocht mei en liet dat ek witte. Fan jeugdkollektanten oant en mei de blommegroet.
De sûnens liet it ôfwitte en se kaam uteinlik te lâne yn it fersoarchingshûs Erasmushiem yn Ljouwert. It wie har in griis, har selsstan-nichheid kwyt to reitsjen. Se mocht twaen-njoggentich jier wurde. Rom fjoueren-tweintich jier hat se troud west en fjouwer-enfjiertich jier hat se har der sels troch-hinne slaan moatten.
Se hat alles indeed út goederbest dien.
Nei de bern en de bernsbern ta, mar ek de soarch foar oaren. Litte wy har sa yn neitins hâlde.

† 15-12-08

Ds. P. Sykstra

Sijbren van der Vlugt

"Ik wie in jonkje fan sân jier doe't de oarloch útbruts. Wy wennen oan it Molenpaad yn Grou, en oan de Grûndaam, de feart dy't doe noch dwers troch de buorren rûn. Grou wie noch in lyts doarp, dat wy koenen hast elkenien. It Molenpaad wie altiten in rêstich strjitsje west en wie dat yn de earste jierren fan de oarloch ek noch. Dat feroare yn septimber '44 doe't de Grienen (de Grenzschutzpolizei) nei Grou kaam. Sa'n tweintich man foarderen de Halbertsma-villa oan de Parkstrjitte en setten de strjitte ôf. Foar de villa stie altiten in Dútser op wacht. Fan de Stasjonswei koenen je no net mear de koartste wei troch de Parkstrjitte nei de Paviljoenstrjitte nimme. It Molenpaad waard sa in belangrike alternative rûte. De iepenbiere skoalle, dêr't ik ek op siet, stie foar de villa oer. Sadwaande hienen wy as bern wol ris kontakt mei de Dútsers. Wy fûnen it eins best aardige minsken. Ien fan harren wie Tony. Anton Vigolz hjitte dy, sa hearden wy letter.

Yn de tiid dat de Dútsers de villa besetten moast ús Heit, dy't brânstoffenhanneler wie, nei Drinte ta om dêr tankgrachten te graven. Mei de Krystdagen mochten se even mei ferlof nei hûs. Se moasten dan wol harren persoansbewiis ynleverje. De Dútsers tochten dat se dan wol wer werom komme soenen. Mar Heit woe net werom en hat sa de lêste moannen fan de oarloch gewoan yn Grou west, sûnder pb! Hy wie net benaud en kaam ek gewoan noch bûten. Hy die âlde klean oan en rûn achter de brânstofkarre troch it doarp. Net dat hy noch wat te hanneljen hie, mar sa kaam er wol ûnder de minsken. Hy wie fierder meast gewoan thús. As der praat wie fan in razzia dan socht er in better skûlplak op. Dat hie der makke yn it pakhûs oan de Boogstrjitte. Dat pakten wy dan foarsichtich oan. Ik gie foarút en joech in seintsje as de kust feilich wie. Heit kaam dan en Mem folge. As wy ôfskie nommen hienen fan heit kuieren mem en ik wer werom. Foar it pakhûs oer wenne in frou dy't alles sjoen hie en net al te snugger wie. Sy wie ek bolkoerrinster en kaam sa by in soad minsken oan 'e doar. En se koe dan sizze: 'Klaas van der Vlugt fine se noait, want dy sit yn it pakhûs foar ús oer.' Fan in feilich ûnderkommen wie sa dus gjin sprake mear. Dochs hat hy de befrijing sûnder swierrichheden helle.
Dat jilde net foar elkenien. Begjin febrewaris 1945 siet ik yn hûs doe't der in jongeman by ús del draafde mei in soldaat der achter oan. Letter die bliken dat it om Gerben Hallema, in ûnderdûker, gie. Hy wie troch de Dútsers oppakt wie, mar ek wer ûntsnapt doe't se hast by de villa wienen. Fia it Molenpaad en de Lytse Buorren probearre Gerben te ûntkommen. Tony, dy't foar de villa op wacht stie wie lykwols al alarmearre en wachtte him op. Doe't er de Parkstritte yn draafde skeat hy him daalks dea.

Fan de befrijing heucht it my noch dat ik nei de kade ta rûn. Dêr wie it grut feest. Mar wat my it meast ferbaasde wie dat ik minsken yn it doarp seach dy't ik noch nea earder sjoen hie. Sa seach ik foar de molkewinkel fan Blaauw fjouwer ûnbekenden. Letter die bliken dat dat joaden wienen dy't boppe de molkewinkel ûnderdûkt sitten hiene."

Otto Kuipers fan Tresoar frege my wat oer de oarloch te fertellen. Hy moast sân foar 4 klassen fan de grouwster skoallen (2 keer groep 7 en 2 by groep 8)
Dizze brieje stokjes brûkt hy op 4 maart 2015

april 1945

N.B.S. er op è brêge yn e Haadstrjitte. Teatske Hylsha
Pleatsjen Ide en Age Yonker

Taspraak fanâfit bordes fan 't Gemeentehûs

Fersetsgroep yn Grou.

Jerm Hallema
deaskotten yn Grou
op 4 febr 1945

Tom hjirwei skeat men
Jerm del, doe 't ky út 'e
Lytse Buorren kaam.
(Parkstyltekant)

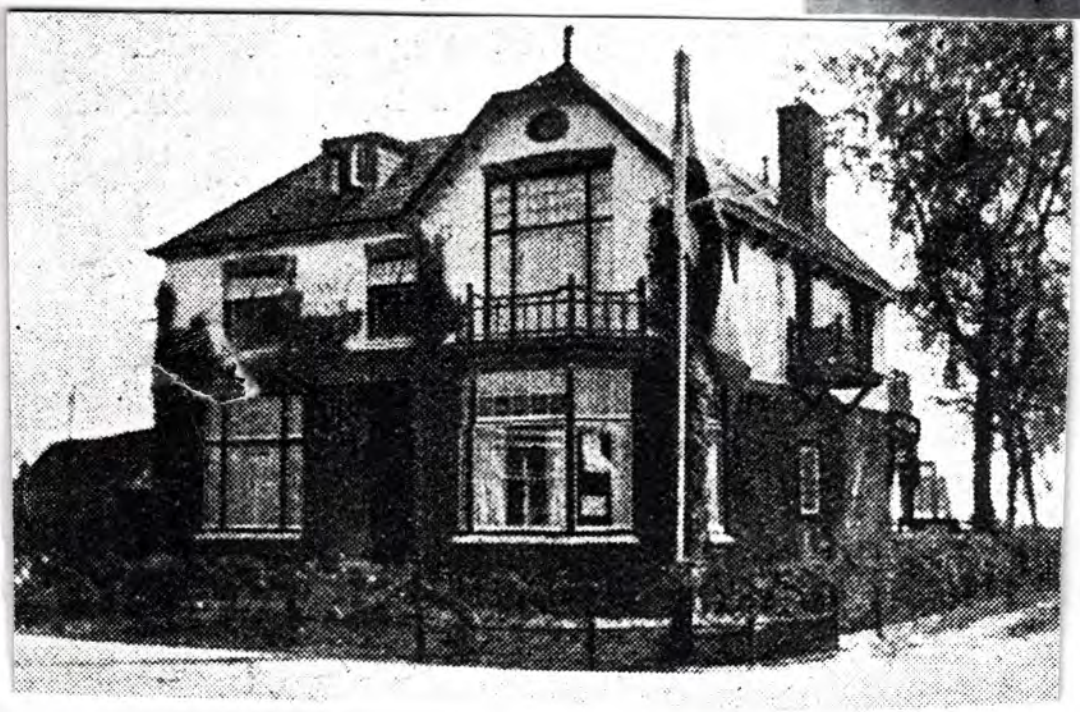

Ned. Binnenl. Strydkrachten útfrou

Boppe: 1

2 Van Selden wennen boppe by R. Brolsma. Syn frou rekke mei in foet ûnder in kanadeesske tank

3 Plyske Altena. Sloegh syn kollega Peter Bergsma (Piterkikkert) fan 2 fyts op 15 april '45 en ûntwapene him.

4 Thys P. Terpstra (1)

5 Klaas Seinum

Foaroan Rinse Wester en Hendrik Hoekstra

Hûs Vibba fan Hidde Halbertsma

Bij de dood van 5 Nederlanders doodgeschoten
te Dongjum. 8 - 3 - '45

Ze hadden zoo lang niet het licht mogen schouwen
Noch de zon van de vijheid over hun land
Ze zaten met velen en smachtend vertrouwen
In een donkere cel van hun eigen land.

De deur van hun cel ging weliswaar open
De vijf traden vorwaarts met hoop in hun hart
Wenkte niet de vijheid, in 't licht van de lente
En de liefde van hun die wachten in smart?

Ze reden hun tocht langs de groene weiden
En zagen nog eenmaal de dauw op het land
Nog eenmaal het water, de vogels, de greiden
Met blikken vol liefde hun vaderland.

Toen standen ze en vielen de één na de ander
Hun harten doorboord door de kogels der haat
En in 't groene gras van de komende lente
Lagen hun lijken van het wereld gedeel.

Nu leggen hun harten verbloed in de aarde
Opwallen van vijheid, tot 't laatst onverzaagd
Maar de tanks rollen voort naar 't hart der barbaren
De lente komt toch. De vijheid die deugt.

Laten wij de nagedachtenis der slachtoffers in ~~eere houden~~. Hunne namen mogen en zullen door ons niet vergeten worden.

P. Oplastra v. Lom	Schamegontum
O. Fenkelenberg	Sybrandeburen
H. v. d. Wiew	Kwartsleis
B. v. d. Pal	Opsum
J. Hylkema	Opsum